

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О
ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА
август 2018.**

Београд, септембар 2018.

САДРЖАЈ

Уводна напомена	3
Резиме	3
Инфлациона очекивања финансијског сектора	5
Инфлациона очекивања привреде	6
Инфлациона очекивања синдиката.....	7
Инфлациона очекивања становништва	7
Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва	7
Описно исказана инфлациона очекивања становништва	8

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката су важан показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму инфлационог таргетирања. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу са најбољом међународном праксом, са увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије је почела да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података се користи анкета о инфлационим очекивањима коју од јануара 2018, за Народну банку Србије, спроводи агенција Ипсос. Учесници анкете који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво) се изјашњавају о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, а, од марта 2014, и о очекиваном међугодишњем расту цена у средњем року, тј. за две године унапред.

Резиме

Према резултатима августовске анкете агенције Ипсос, краткорочна и средњорочна инфлациона очекивања свих сектора, сем становништва, налазе се у границама циља Народне банке Србије ($3 \pm 1,5\%$).

Инфлациона очекивања за годину дана унапред у августу су нижа, у односу на претходни месец, код финансијског сектора (2,9%), привреде (2,5%) и становништва (6,0%), док су очекивања представника синдиката благо порасла и износе 3,5%.

Такође, средњорочна инфлациона очекивања свих сектора, изузев становништва, налазе се у границама циља. Пад очекивања је забележен код представника синдиката (на 3,75%), привреде (на 2,6%) и финансијског сектора (на 3,0%), док су очекивања становништва остала непромењена на нивоу од 5,0%.

Усидреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

Инфлациона очекивања финансијског сектора

Према резултатима обе анкете (Ипсосове у августу и Блумбергове у септембру) краткорочна инфлациона очекивања наставила су да се крећу близу централне вредности циља и износила су 2,9%.

Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора¹ за годину дана унапред (која обухвата резултате из анкета агенција Ипсос и Блумберг) у августу је износила 2,8% (јул 2,9%).

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

Извор: НБС, Ипсос и Блумберг.

Средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора (за две године дана унапред)

налазе се у границама циља од увођења овог питања у анкетни упитник (март 2014. године) и у августу су се нашла на циљаних 3,0% (јул 3,2%).

¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете се приписује аритметичка средина одговора из анкета Ипсос и Блумберг. На тај начин се банкама са већим тржишним учешћем даје већи утицај на агрегирани резултат.

Инфлациона очекивања привреде

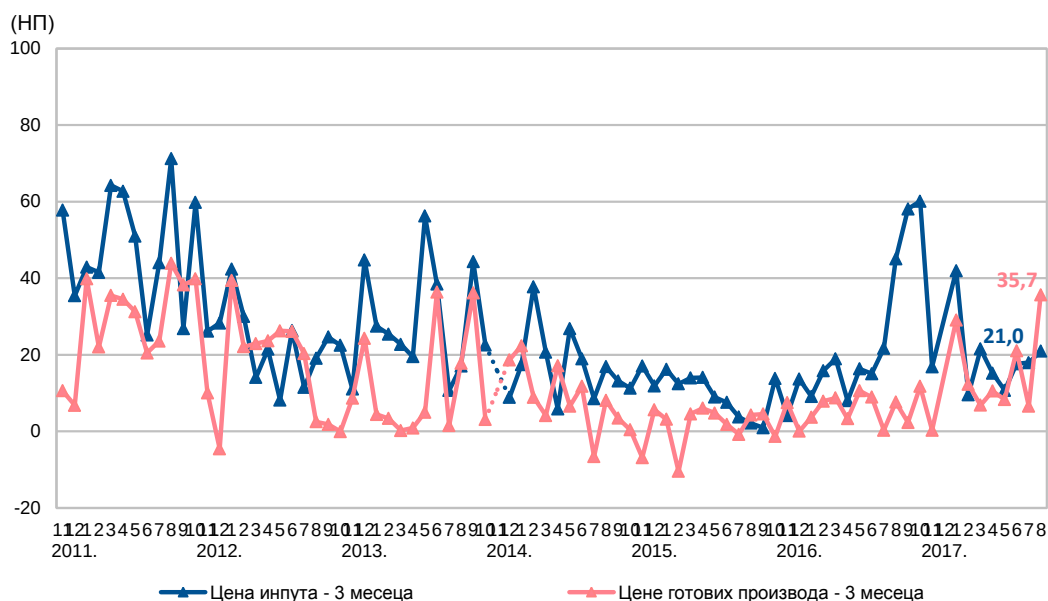
Краткорочна инфлациона очекивања привредника су у августу забележила пад на 2,5% (јул 2,7%), а средњорочна на 2,6% (јул 2,8%).

Привредници су повећали своја очекивања у погледу раста БДП-а у текућој години, са 3,5% у јулској, на 3,8% у августовској анкети.

Као и претходних месеци, већина привредника је и у августу очекивала да ће цене њихових производа у наредном периоду остати стабилне. Ипак, бележи се раст нето процента² (НП) привредника, који у наредна три месеца очекује раст цена својих производа, на 35,7% у августу, што је највиша вредност ове године. Када је реч о очекиваним ценама својих производа у наредних годину дана, НП привредника који очекује њихов раст је благо повећан на 62,6% (јул 58,7%).

НП привредника, који очекује раст цена инпута у наредна три месеца у августу је износио 21,0% (јул 18,0%), а у погледу очекиваног раста цена инпута у наредних годину дана 36,6% (јул 30,3%).

Графикон 2. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца

*Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.
Извор: Нинамедија/Ипсос.

² Израчунавају се као разлика учешћа предузећа која очекују раст цена и оних која очекују њихов пад, пондерисаних пословним приходима.

НП привреде који очекује **раст производње/промета у наредна три месеца** порастао је и износи 29,9% (27,2% у јулу). НП испитаника који очекује **раст у наредних годину дана** је такође порастао са јулских 41,9% на 45,0% у августовској анкети.

Инфлациона очекивања синдиката

Краткорочна инфлациона очекивања представника синдиката, према резултатима анкете агенције Ипсос, благо су повећана на 3,5% (јул 3,25%), док су се средњорочна инфлациона очекивања, након привременог изласка у јулу, вратила у границе циља, и у августу су износила 3,75%.

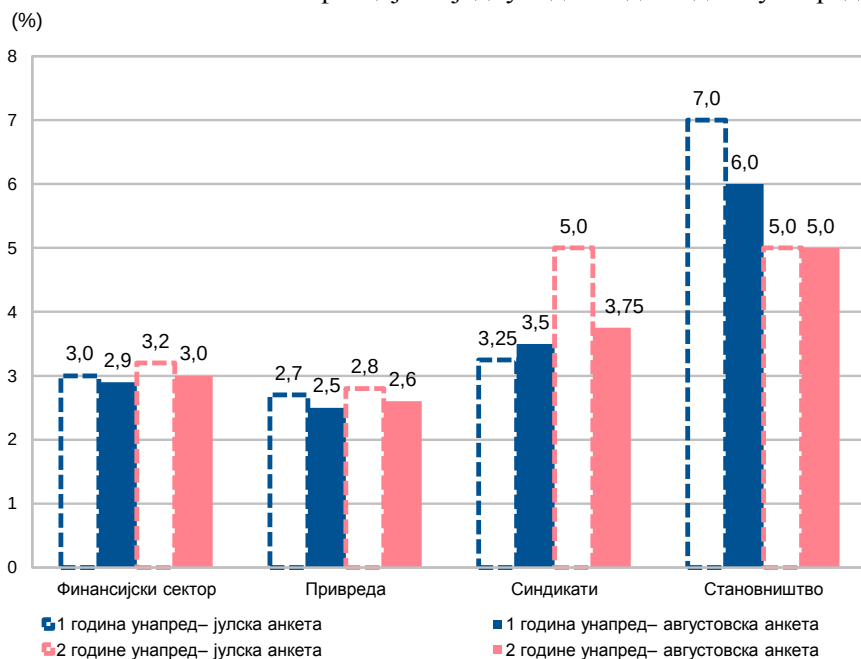
Представници синдиката у наредних годину дана очекују раст зарада.

Инфлациона очекивања становништва

Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва

Становништво већ скоро три године очекује инфлацију за годину дана унапред у распону од 5,0% до 7,0%. Резултати августовске анкете агенције Ипсос показују да су краткорочна инфлациона очекивања становништва забележила пад на 6,0%, док су средњорочна инфлациона очекивања остала непромењена на нивоу од 5,0%.

Графикон 3. Очекивана мг. инфлација за једну и две године дана унапред

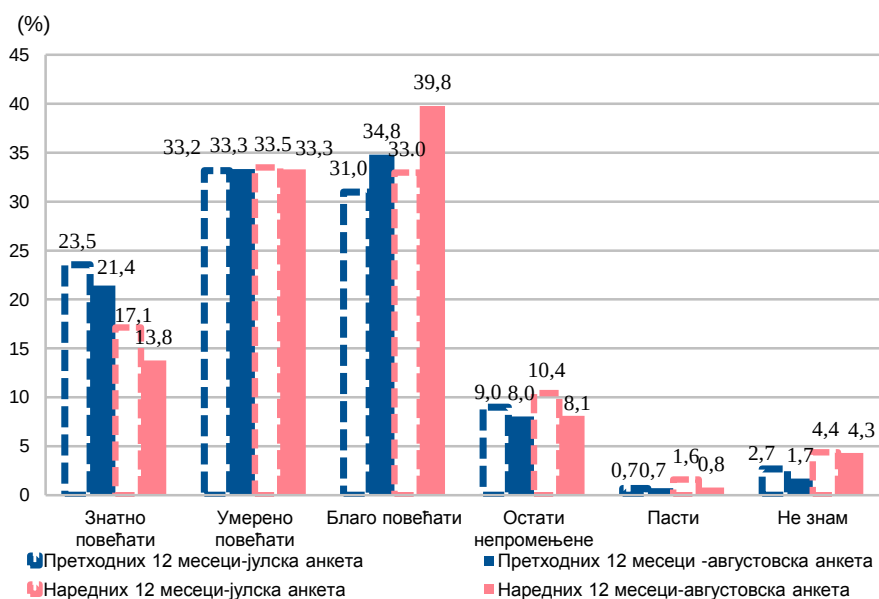
Извор: Ипсос.

Описно исказана инфлациона очекивања становништва

Резултати описне (квалитативне) анкете, као и претходних месеци, у складу су са нумерички исказаном очекиваном инфлацијом. И у августу, највећи број анкетираних грађана (73,1%) очекује **умерено или благо повећање цена** у наредних годину дана. Учешће анкетираних који очекују знатно повећање цена у наредних годину дана је знатно смањено, са јулских 17,1% на 13,8% у августу.

Овакво кретање инфлационих очекивања, где највећи број испитаника очекује умерено и благо повећање цена у наредних годину дана, сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу, што доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

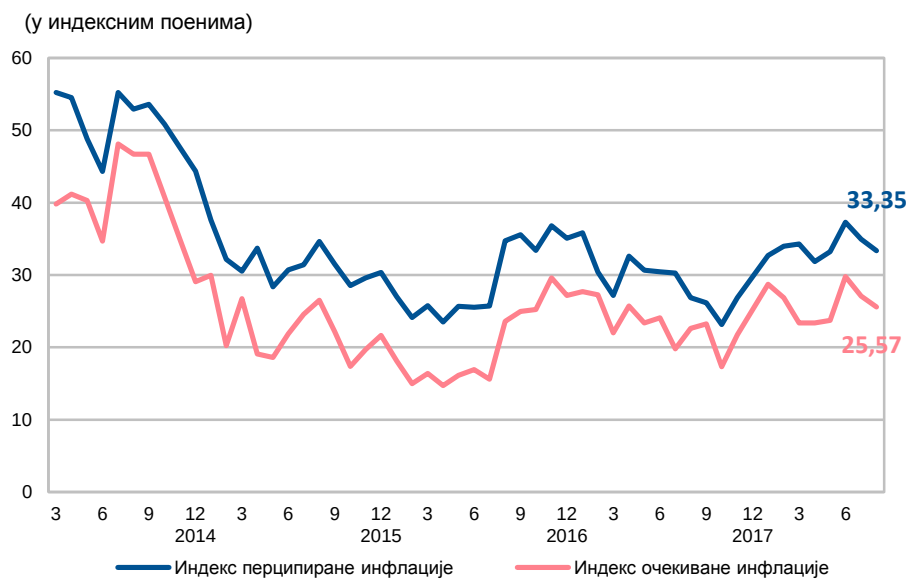
Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

Извор: Ипсос.

Становништво очекује да ће инфлација у наредних 12 месеци бити нижа у односу на претходних годину дана, што се исказује вишом вредношћу индекса перципиране инфлације у односу на индекс очекиване инфлације. Овако кретање последица је тога што **део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних 12 месеци, не очекује да ће се то наставити у наредних 12 месеци**³.

³ Поменути индекс се добија као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или пале. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016.

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва

Извор: Ипсос.